

ژئوتوریسم و ارتباط آن با توسعه پایدار گردشگری در ایران

(مطالعه موردی، گلفشان ها)

دکتر مهری اذانی^۱ فرزانه غزاله^۲ سکینه خضری^۳

چکیده

ژئوتوریسم، توریسم جغرافیایی یکی از رشته های تخصصی اکوتوریسم است که به معرفی پدیده های زمین شناسی به گردشگران با حفظ هویت مکانی آنها می پردازد. حفظ محیط زیست و چشم اندازهای آن، عدم تغییر و خودداری از دخالت انسان در بر هم زدن چهره زمین از اهداف اصلی ژئوتوریسم است. ژئوتوریسم زیر مجموعه توریسم پایدار بوده و هدف آن حفظ منابع گردشگری در مقاصد است. یعنی هدایت گردشگران به نحوی که محل مورد بازدید برای نسل های آینده هم همان طور باقی مانده و قابل استفاده باشد. توسعه پایدار بر سه اصل پایداری بوم شناختی، پایداری اجتماعی - فرهنگی و پایداری اقتصادی است. پایداری بوم شناختی تضمین کننده آن است که توسعه با حفظ فرایندهای اساسی زیست محیطی، تنوع و گونه های زیستی سازگار باشد. پایداری اجتماعی - فرهنگی تضمین می کند که توسعه با فرهنگ و ارزش های مردمی که متأثر از آن هستند، سازگار بوده و هویت جامعه را حفظ کند و پایداری اقتصادی تضمین می کند که توسعه واجد کارآیی اقتصادی بوده و منابع به تریبی اداره بشوند که بتوانند پشتیبان نسل های آینده باشد. هدف این پژوهش بررسی یکی از موارد منحصر به فرد ژئوتوریسم، پدیده گلفشان و ارتباط آن با توسعه پایدار است. روش پژوهش بر اساس هدف، بنیادی و بر اساس ماهیت، توصیفی تحلیلی است. از یافته های این پژوهش می توان به دستاوردهای ژئوتوریسم در ایجاد مطلوبیت صنعت طبیعت گردی در ارتباط با پدیده گل فشان اشاره نمود زیرا ژئوتوریسم این امکان را برای محققان و بهره برداران به وجود آورده است که بتوانند محیط را بهتر و کیفیت بازدید را ارتقاء دهند، بطوری که دخالت انسان در زمین منجر به نشان دادن برجستگی ویژه و تازه ای از طبیعت گردد.

واژه های کلیدی: ژئوتوریسم، توسعه پایدار، هویت مکانی، طبیعت گردی

مقدمه

عوامل پیدایش پدیده های طبیعی و زمین شناختی و نحوه بهره برداری از آنها با رعایت اصول پایداری در صنعت گردشگری طبیعی می تواند توجه به محیط زیست و نگرش به طبیعت را با توجه بیشتر به افق ها و چشم اندازهای ژئوتوریسمی افزایش دهد. در بیان مساله این پژوهش چگونگی ایجاد گل فشان ها در ژئوتوریسم ایران، انواع آن و ارتباط متقابل انسان با این پدیده های ژئوتوریسمی در ارتباط با گردشگری پایدار و توسعه پایدار از نقطه نظر حفاظت محیط زیست و بهره برداری های هر چه مطلوب تر از طبیعت در گونه های خاص و منحصر به فرد چشم اندازهای ژئوتوریسمی از جمله گل فشان ها مسائلی بوده است که ذهن محققین را بر آن داشت تا به موضوع این پژوهش بپردازند. هدف این پژوهش بررسی گل فشان ها به عنوان پدیده ای ژئوتوریسمی و نقش آن در حفاظت های زیست محیطی و پایداری طبیعت در ارتباط با زمین گردی و توسعه پایدار در ایران است. توسعه پایدار بر سه اصل پایداری بوم شناختی، پایداری اجتماعی - فرهنگی و پایداری اقتصادی است. پایداری بوم شناختی تضمین کننده آن است که توسعه با حفظ فرایندهای اساسی زیست محیطی، تنوع و

۱- عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد؛ m.azani@phu.iaun.ac.ir

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد اقلیم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد؛ F_ghazaleh15@yahoo.com

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد اقلیم شناسی دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد؛ S_khezri20@yahoo.com